

Obsah

Úvod	17	Inkové	30
NOVÝ ROK (1. leden)	20	Egypt	30
Slunce a Měsíc	20	Indie	31
Koledníci	21	Keltové	31
Chození s fanfrnochem	21	Řecko	31
<i>Fanfrnoch – návod</i>	22	TŘI KRÁLOVÉ (6. leden)	32
<i>Kolední proutek – návod</i>	23	Původní svátek	32
Jak na Nový rok... ..	23	Králové	32
<i>Prasečí rypáček s vejmrudou – recept</i> ...	24	K + M + B	33
Novoroční blahopřání	24	Divadelní hry	34
OSUDY KALENDÁŘE	26	Koleda	34
Juliánský kalendář	27	Černý vzadu	36
Rok nula	27	Přišla hvězda betlémská	37
Gregoriánský kalendář	28	Tříkrálové věštění	37
Ukradené dny	28	Svěcená voda	38
ZE SVĚTA	29	Pochody, sbírky a průvody	39
Sumerové	29	HROMNICE (2. únor)	41
Čína	30	Křesťanský svátek	41
Mayové	30		

Světlo a oheň	41	Zvířecí masky	56
SVÍČKY	42	Kdo je pod maskou	57
<i>Od vosku až po gel – návod</i>	43	Typy masopustních masek	58
MASOPUST (únor)	45	Medvěd	58
Dávná tradice	45	Klibna	60
Církevní manipulace	45	Brůna	60
Svátek pro všechny	46	Další masky zvířat	61
Hod ďábelský	46	Žid	62
TŘI MASOPUSTNÍ DNY	47	Bába	63
Tučný čtvrtek	47	Nevěsta	63
Taneční neděle	47	Pohřebenář neboli Slaměný	63
Maškarní úterý	48	Masopust	64
MASOPUSTNÍ OBYČEJE	50	Laufr	65
Vrkoč pro královnu	50	Turek	65
Ostatkové právo	51	Kominík	66
Průvody masek	52	Ras	66
Popravy	53	Kat	67
Pochovaná basa	53	Smrt	67
Karnevaly	54	Řemeslníci	67
Dnešní masopust	54	Masky v uniformách	68
Krakonošův den	55	Hudebníci	68
MASOPUSTNÍ MASKY	56	MASOPUSTNÍ PEČIVO	68
		Koblihy a kobližníci	68

<i>Koblihy – recept</i>	69	Svatořehořské voračky	83
Boží milosti	71	POSTNÍ DOBA (únor – březen)	84
<i>Boží milosti – recept</i>	71	Postní jídla	84
Věnce a vrkoče	71	Popeleční středa	85
DOROTA (6. únor)	73	ŠEST POSTNÍCH NEDĚLÍ	86
Boží dar	73	První neděle	86
Patronka zahradníků	73	<i>Pučálka – recept</i>	86
Chození s Dorotou	74	Preclíky	87
Ze hry o svaté Dorotě	76	<i>Preclíky – recept</i>	88
VALENTIN (14. únor)	77	<i>Sklenovské pečivo – recept</i>	88
Láska místo války	77	<i>Matičky – recept</i>	88
Patron zamilovaných	78	Druhá neděle	89
Svátek zamilovaných	78	Třetí neděle	90
Kytice pro krále	79	Čtvrtá neděle	90
Kouzelný toust se skořicí	79	Pátá neděle	90
Valentinky	80	Šestá neděle	91
ŘEHOŘ (12. březen)	81	Posvěcené proutky	91
Pracovitý papež	81	Kolečkový osel	92
Učitel	81	VYNÁŠENÍ SMRTI	
Nábor nových žáků	82	A PŘINÁŠENÍ LÉTA (březen)	93
		Hanebný zlozvyk	93

Mařena čili Smrtholka	93
PŘINÁŠENÍ LÉTA	94
Morana a Urana	95
Líto	96
<i>Dekorační líto – návod</i>	97

VELIKONOCE (březen – duben) 99

URČENÍ DATA

VELIKONOČNÍCH SVÁTKŮ

Problémy s měsícem

Složité výpočty

Přesné tabulky

PŘÍBĚH O SMRTI KRISTA

Poslední večeře

Soud

Zmrtvýchvstání

Křížová cesta

Pravá podoba?

SVÁTKY JARA

Boj o kočičky

Pomocníci

PAŠIJOVÝ TÝDEN

Škaredá středa

Zelený čtvrtek

Řehtání místo zvonů

Řehtačky a spol.

Honění Jidáše

Očista

Ve znamení medu

Jidáše – recept

Velký pátek

Pašijové hry

Živá voda

Domácí magie

Bílá sobota

Jidášův oheň

Slavnost Vzkříšení

Chodníčky lásky

Hod Boží velikonoční

Svěcení pokrmů

Jízdy na koních

Konec půstu

Velikonoční pečivo

Mazanec (bochánek) – recept

Maso s jarními bylinkami

Velikonoční nádivka – recept

Pondělí velikonoční	121	Nástroje a materiály	134
POMLÁZKA	121	Jednoduchá batika	136
Zázračné proutky	122	Složitá batika	138
Polévání	123	Rostlinná batika	140
Dětská koleda	123	Leptání	141
Alkohol a hry	124	Kuriozity	142
Koledování v ložnicích	124	Malba	142
Proutkem proti hříchu	125	Malba voskem	142
Koledníci v autech	125	Malba barvami	144
Barbarský zvyk?	126	Vyškrabování	145
Pomlázka, dynovačka nebo čugár ...	127	Aplikace	146
<i>Pomlázka – návod</i>	127	Slaměná intarzie	146
Od proutku k hokejce	128	Jezerní síť	147
KRASLICE	129	Textil	148
Zlatá vejce	129	Kov a drát	148
Symbol života	130	<i>Mramorovaná vejce – recept</i>	150
Velikonoční dárek	131	VELIKONOČNÍ DEKORACE	150
Jak to bylo s kraslicí	131	<i>První zeleň – návod</i>	151
Barvy... ..	132	<i>Líto – návod</i>	151
...a barviva	133	<i>Nazdobené pečivo – návod</i>	152
Vejdunek i pouch	134	ZE SVĚTA	152
TECHNIKY ZDOBENÍ KRASLIC ..	134	Evropa	152
Batika	134	Anglie	153

Východní Evropa	153
Amerika	154
Austrálie	154
Asie	154
Velikonoční ostrovy	155

JIŘÍ (24. duben)	156
Statečný rytíř	156
Svatojiřský kříž	157
Patron rytířů a vojáků	158
Posel jara	158

FILIPOJAKUBSKÁ NOC

(30. duben)	160
Magické kruhy	160
Obrana před čarodějnicemi	161
Kruté pohádky	161
Ohně	162
Pálení čarodějnic	163
Bába Rampušačka	163
Filip a Jakub	164
ČARODĚJNICKÉ PROCESY	164
Kladivo na čarodějnice	165

Ve jménu zisku	166
Tortura	167

MÁJE (1. květen)	170
Pocta starostovi	170
Máje	170
Symboly lásky	172
Taneční zábavy	173
Svátek lásky	175
Svátek práce	175
Nepodařený svátek	176

FLORIÁN (4. květen)	177
Římský voják	177
Patron hasičů	177
Voda a oheň	179
Chlebem proti ohni	179

JAN NEPOMUCKÝ (16. květen) ...	181
Doktor církevního práva	181
Jazyk jako důkaz	182
Omyly kronikáře	182
Slavný hrob	183

Patron české země	183	Čistění studánek	199
Ochránce řidičů	184	Oběti pramenům	199
LETNICE (květen – červen)	185	BOŽÍ TĚLO (červen)	201
Židovské letnice	185	Procesí	201
SVATODUŠNÍ SVÁTKY	186	Oblíbená slavnost	201
Seslání Ducha svatého	186		
Svatá Trojice	187	JAN KŘTITEL (24. červen)	204
Průběh církevních svatodušních		Křtitel	204
svátků	187	Salome	205
LIDOVÉ LETNICE	188	Křesťanský křest	205
Obcházení mezí	188	Letní slunovrat	206
Koláčové svátky	189	Svatojánská noc	207
Střílení ku ptáku	189	Svatojánské ohně	208
Zpěv vodního ptáka	190	LIDOVÉ LÉČITELSTVÍ	209
JÍZDA KRÁLŮ	190		
Královský průvod	192	MAŘÍ MAGDALENA	
Hra na krále v Čechách	192	(22. červenec)	210
Jízda králů na Slovácku	194	Poražená marnivost	210
Dnešní králové	196	Krásná kajícnice	210
Král na útěku	197	Uplakaná rusalka	211
Vzácní koně	198		
KRÁLOVNIČKY	198		

ANNA (26. červenec)	212
Patronka manželství	212
Anenské poutě	213
Sudička	213

SKLIZEŇ (září – listopad)	215
--	------------

DOŽÍNKY	215
Pravěké kořeny	216
Průvody	217
Hladomory	218
Dožínkový věnec	219

DOČESNÁ	220
„Žrouti“ piva	221
Svátky piva	222

VINOBRANÍ	222
Vinná réva	223
Oslavy	223

LEN A KONOPÍ	225
Petrolenka	225
Konopická	225

BRAMBORY	226
Jabkancová pouť	227
<i>Jabkancové placky - recept</i>	227

ŘEPA, OVOCE I SLÁMA	227
----------------------------------	------------

PANNA MARIA (15. srpen)	229
Milovaná světice	229
Madona a Pieta	230
Ochránkyně žen a rodiny	231
Růženec	232

POUTĚ (celý rok)	234
-------------------------------	------------

Do Svaté země	234
Poutní místa	235
Loreta a další	235
České země	236

VENKOVSKÉ POUTĚ	236
Prosby a dárky	238
Poutě na obtíž	238
Lennonova zeď	239

VÁCLAV (28. září)	240
--------------------------------	------------

Kníže	240
Světec	241
Český patron	242

Lidový svátek	243
Svatováclavské slavnosti	243

DUŠIČKY (VERSUS HALLOWEEN) (1. a 2. listopad)	244	Havel a Martin	258
Keltské kořeny	244	Velké přípravy	258
Křesťanské svátky	245	Dobré jídlo i zábava	260
Mléko pro duše	246	A dnes?	261
Dušičkové pečivo	247	POSVÍCENSKÝ JÍDELNÍČEK	261
HALLOWEEN	247	Koláče	262
Hrůzyplné masky	248	<i>Koláče – recept</i>	263
Nic neobvyklého	248	<i>Tradiční náplně do koláčů – recept</i>	264
Trick or Treat!	249	Rohlíky, vandrovnice...	265
<i>Dýně – návod</i>	249	KATEŘINA (25. listopad)	266
ZE SVĚTA	250	Trest za moudrost	266
MARTIN (11. listopad)	252	Patronka univerzit	267
Voják i biskup	252	Kateřinské zábavy	268
Patron dragounů	253	ONDŘEJ (30. listopad)	269
Martinská koleda	253	Ondřejův kříž	269
Martínci	254	Zlaté rouno	270
Bejkova svatba	255	Kouzla a pověry	270
Svatomartinská husa	256	Hádání budoucnosti	271
POSVÍCENÍ (říjen – listopad)	257	ADVENT (prosinec)	273
Příliš mnoho radovánek	257	Počátek roku	273

Církevní advent	274	Štědrý světec	288
Roráty	274	Santa Claus	288
ŽIVOT V ADVENTU	274	Mikulášské obchůzky	289
Přástky	275	Mikuláši a Mikulášky	290
ADVENTNÍ SVÁTKY	276	Nadílka	290
Lucky, Barborky a další	276	Mikuláš na sídlišti	292
Oslavy	277	MIKULÁŠSKÉ TRHY	293
Dnešní advent	278	Hračky	294
Adventní kalendář	278	<i>Figurky z ovoce – návod</i>	295
Adventní věnec	278	<i>Ozdoby z jablek – návod</i>	296
<i>Věnec – návod</i>	279	<i>Vrkoč – návod</i>	298
BARBORA (4. prosinec)	280	Mikulášské pečivo	298
Vězení ve věži	280	Perníky	299
Patronka střelců	281	Perníkový mobil	301
Barbořino světlo	281	<i>Perníky z forem – recept</i>	302
Mulisi, mulisi... ..	281	<i>Tvarované perníčky</i>	
Kvetoucí barborky	283	<i>s polevou – recept</i>	303
MIKULÁŠ (6. prosinec)	285	Vizovické pečivo	304
Legenda o biskupovi	285	<i>Vizovické figurky – recept</i>	304
Mokrý Mikuláš	286	LUCIE (13. prosinec)	306
Tři zlaté koule	287	Zmatky v kalendáři	306
		Dýka v hrdle	307

Patronka světla	307
Ochránkyně před čarodějnicemi	308
Klapající zobáky	308
Neposlušná přadlena	309
Nůž na hltavé děti	310
Knedlíkový Lutzl	311

VÁNOCE (24. prosinec – 6. leden) .. 313

Slunovrat	313
Podoba Vánoc	314
Středověké svědectví	315

LEGENDA KŘESŤANSKÝCH

VÁNOC	315
Narození Ježíše	315
Spasitel	316
Svátek narození Páně	318
Hvězda nebo kometa?	318
Legenda a skutečnost	319

Rok nula	320
----------------	-----

PRŮBĚH VÁNOC

Štědrý den (24. prosinec)	322
--	-----

Boží hod vánoční (25. prosinec)	322
---	-----

Svátek svatého Štěpána

(26. prosinec)	323
----------------------	-----

Ukamenovaný mučedník	323
----------------------------	-----

Štěpánování	323
-------------------	-----

Svatý Jan Evangelista

(27. prosinec)	324
----------------------	-----

Den přípitků	324
--------------------	-----

Svátek Mláďátek (28. prosinec)	325
--	-----

Silvestrovské oslavy (31. prosinec) ..	325
---	-----

LIDOVÉ VÁNOCE	326
----------------------------	-----

Štěstí a zdraví... ..	326
-----------------------	-----

Věštění	326
---------------	-----

Ohledy k duším	327
----------------------	-----

Obchůzky masek	327
----------------------	-----

Koleda	329
--------------	-----

Vánoční písně	331
---------------------	-----

Nejslavnější White Christmas	332
------------------------------------	-----

ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘE	332
-----------------------------------	-----

Vánoční stůl	332
--------------------	-----

Devatero chodů	333
----------------------	-----

<i>Kuba – recept</i>	334
----------------------------	-----

<i>Hubník – recept</i>	335
------------------------------	-----

<i>Muzika – recept</i>	335
------------------------------	-----

Vánoční kapr	335
Čarovné těsto	336
Vánoční pečivo	337
Obávaný Brusar	338
NADÍLKA	339
Vánoční muži	339
Dárky	340
BETLÉMY	340
Poprvé v Itálii	340
Chránová nádhera	341
Domáci jesličky	342
Ze dřeva i z těsta	344
Pohyblivé betlémy	345
Stavění betlému	345
VÁNOČNÍ STROMEK	347
Zimní máje	347
Tradiční ozdoby	348
Novodobé trendy	349
Vánoční chvojka	350
SYMBOLY VÁNOC	351
Jmelí	351
Vánoční květiny	351
Ozdoby do bytu	351

<i>Polaz – návod</i>	352
<i>Svícný – návod</i>	352
<i>Trnková větvička – návod</i>	353
ZE SVĚTA	353
Slovensko	353
Německo a Rakousko	354
Maďarsko	354
Polsko	354
Francie	355
Itálie	355
Španělsko	356
Anglie	356
Holandsko	357
Skandinávie	357
USA	358
Rusko a Balkán	359
Tropy	359
Japonsko	360
Vatikán	360
Výkladový slovníček	361
Doporučená literatura	369